Bezpečnost výzkumu chtějí akademické instituce řešit společně

25.9.2025 - Tereza Vrubová | Univerzita Karlova

„Existuje mnoho zemí, u kterých sledujeme snahu nelegitimně infiltrovat naši akademickou sféru. Mezi nimi figuruje Rusko, ale zdaleka nejvýznamnější je Čína," uvedl ředitel Bezpečnostní informační služby Michal Koudelka na setkání pracovníků institucionální odolnosti a bezpečnosti výzkumu v konferenčním centru Akademie věd ČR v Třešti.

V úvodu setkání vystoupili prorektorka Univerzity Karlovy Věra Jourová, členka akademické rady Akademie věd ČR Mária Zedníková a ředitel Bezpečnostní informační služby Michal Koudelka.

Význam tzv. „protivlivu", tedy odolnosti proti nelegitimnímu ovlivňování, podle odborníků neustále roste. „Výzkum je čím dál častěji cílem zahraničních aktérů, kteří se snaží získat citlivé know-how, ovlivnit směřování projektů nebo reputaci vědeckých institucí. Je proto potřeba, aby spolu akademické instituce spolupracovaly a sdílely praktické zkušenosti, jak se nelegitimnímu ovlivňování bránit," uvedla prorektorka Univerzity Karlovy Věra Jourová.

Zástupci univerzit a vysokých škol se na setkání dohodli, že budou pokračovat ve společném postupu v posilování bezpečnosti výzkumu na platformě, která vznikla v loňském roce podpisem memoranda mezi Univerzitou Karlovou, Univerzitou Palackého v Olomouci a Akademií věd ČR. Půjde například o tvorbu metodik, sdílení informací v pracovní skupině a předávání zkušeností s ochranou výzkumu ze zahraničních institucí.

Setkání se zúčastnili zástupci univerzit a vysokých škol, Akademie věd ČR, Slovenské akademie věd i řada odborníků na protivliv, mezinárodní vztahy a kyberbezpečnost.

Akademické instituce také budou dál rozvíjet spolupráci se státními složkami a dalšími odborníky. „Kdykoliv budete mít pocit, že jste se stali předmětem nelegitimního ovlivňování, můžete se na nás obrátit a my váš podnět prověříme. Lepší je dvacetkrát řešit zbytečné obavy než jednou riziko opomenout," vyzval účastníky Michal Koudelka.

Na setkání dorazili odborníci na odolnost před nežádoucími vlivy z ministerstva vnitra, Bezpečnostní informační služby, Národního úřadu pro kybernetickou bezpečnost nebo projektu Sinopsis. Diskuse se věnovala konkrétním nástrojům a procesům: možnosti využití otevřených zdrojů (OSINT) při prověřování partnerů, dopadům mezinárodních sankcí i aktuálním hrozbám. Zaměřila se také na kyberbezpečnost, včetně rizik, která přináší využívání umělé inteligence.

„Posilování odolnosti se neodehrává jen na úrovni strategií a deklarací, ale především v každodenní praxi – v pravidelných školeních, systematickém sdílení informací a také v prověřování partnerů a nabídek spolupráce. Naše úsilí se zároveň pevně propojuje s evropským a mezinárodním kontextem. V říjnu proběhne Evropská konference o bezpečnosti výzkumu v Bruselu, kde budeme mít možnost sdílet naše zkušenosti v širším měřítku," dodala Věra Jourová.

Spolupráce mezi akademickými institucemi, státními složkami a odborníky je klíčová pro efektivní ochranu výzkumného prostředí.

https://cuni.cz/UK-6311.html?locale=cz&news=27016